

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

Ефективний регіональний розвиток туризму може бути забезпечений за рахунок правильної організації управління ним на основі функціонування адекватної та гнучкої організаційної структури управління регіональним розвитком туризму, що забезпечить її пристосованість до умов регіонального розвитку, які змінюються.

Організаційна структура системи управління регіональним розвитком туризму - це сукупність елементів, які знаходяться у певному взаємозв'язку, характеризується ієрархічною властивістю і реалізується в рамках структури управління економічним і соціальним розвитком області. Вона відображає сутнісну характеристику регіону і покликана реалізовувати через управлінські рішення природно-ресурсний та соціально-економічний потенціал регіону для задоволення потреб резидентів та нерезидентів у рекреаційно-туристичних послугах.

В регіонах питаннями щодо розвитку, популяризації та покращення діяльності сфери туризму займаються обласні адміністрації.

В Закарпатській області організаційними питаннями щодо управління структурою регіонального туризму та розвитком інфраструктури займається Департамент економічного розвитку і торгівлі Закарпатської обласної державної адміністрації. До структури складу Департаменту економічного розвитку і торгівлі Закарпатської обласної державної адміністрації відноситься Управління туризму та курортів до складу якого входять такі відділи: відділ маркетингу туристичної діяльності, відділ розвитку дестинацій і курортів. Ці відділи займаються забезпеченням реалізації на території області державної

політики з питань: економічного і соціального розвитку; розвитку населених пунктів; цінової політики у сфері туризму; розвитку інфраструктури туризму, діяльності курортів та рекреаційних центрів.

Управління здійснює координацію діяльності у сфері зовнішньоекономічної діяльності, інвестиційної діяльності та транскордонного співробітництва, з метою найбільш ефективного використання потенціалу для потреб соціально-економічного розвитку області.

Основними завданнями управління у відношенні сфери туризму є: співпраця і залучення в економіку області міжнародних фінансових інституцій - донорських організацій, банків, приватного капіталу тощо; залучення нових технологій, технічної допомоги для розроблення і реалізації соціальних, культурних та інших програм, спрямованих на розвиток області; співпраця із сусідніми, іншими європейськими державами з питань транскордонного співробітництва та європейської інтеграції у сфері політики, економіки, туризму, соціально-культурних питань; розроблення, координація та/реалізація програм і неприбуткових проектів з питань європейської інтеграції та транскордонного співробітництва; участь у моніторингових та оціночних комітетах Програм Сусідства; репрезентація транскордонних проектів з метою залучення міжнародної технічної допомоги для їх реалізації; співпраця з культурними товариствами, агентствами розвитку, асоціаціями і спілками та іншими організаціями, діяльність яких пов'язана з питаннями транскордонного співробітництва.

Відповідно до статей 6, 17 і 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», на виконання законів України «Про туризм», «Про курорти», Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період до 2020 року, з метою організації та проведення заходів, які сприятимуть розвитку туристичної галузі області, створенню сучасної інфраструктури туризму, конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках туристичного продукту, підвищенню якості туристичних послуг, максимальному задоволенню туристичних потреб мешканців області та її

гостей, залученню інвестицій, ефективному використанню природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу, забезпеченню умов для повноцінного функціонування суб'єктів туристичної діяльності схвалено Програму розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2016 – 2020 роки [1].

Метою Програми є організація та проведення заходів, які сприятимуть розвитку туристичної галузі області, створенню сучасної інфраструктури туризму, конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках туристичного продукту, підвищенню якості туристичних послуг, максимальному задоволенню туристичних потреб мешканців області та її гостей, залученню інвестицій, ефективному використанню природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу, забезпеченню умов для повноцінного функціонування суб'єктів туристичної діяльності.

Основною метою Програми є створення такої системи, яка забезпечить зростання туристичних потоків, зменшення безробіття, зацікавить потенційних інвесторів до створення туристичної інфраструктури на території області, сприятиме соціально-економічному розвитку регіону як складової держави та покращення добробуту населення.

Програму розвитку туризму і курортів до 2020 року, яку розроблено кожною міською та районною радою для території, яка входить до їхньої юрисдикції, відповідно до основних вимог законів України «Про туризм», «Про курорти» та спрямовано на реалізацію положень регіональної стратегії розвитку Закарпатської області до 2020 року. Розвиток туристичної і транспортної інфраструктури на території Закарпатської області, забезпечення якості туристичного обслуговування відповідно до вимог сучасних стандартів є одним з основних завдань розвитку туристично-рекреаційної галузі регіону.

Пріоритетними напрямками Програми визначено [1]: створення та просування туристичного продукту Закарпаття на внутрішньому і міжнародному туристичних ринках; розвиток та реконструкція дорожньо-транспортної інфраструктури; розвиток оздоровчо-лікувального туризму на базі

мінеральних та біотермальних вод Закарпаття; розвиток сільського (зеленого) туризму; розвиток екологічного туризму на основі природо-заповідних територій краю; сприяння розвитку активних видів туризму (пішохідного, гірського, водного, гірськолижного, водного, кінного тощо) з урахуванням необхідності забезпечення ефективного природокористування та охорони навколишнього середовища; забезпечення туристично-рекреаційної галузі області кваліфікованими кадрами; запровадження системи контролю за роботою туристичних підприємств, екскурсиводів та гідів-перекладачів, що працюють на території Закарпатської області; підвищення якості та розширення асортименту туристично-рекреаційних послуг; створення сприятливих економіко-правових та організаційних умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в туристичну сферу; проведення інформаційно-рекламної роботи щодо популяризації та пропаганди туристичного потенціалу Закарпаття на світові туристичні ринки; підтримка фестивального руху на Закарпатті; активізація міжнародної співпраці у сфері туризму і курортів; налагодження співпраці між владою, представниками туристичного бізнесу та громадськістю.

З метою покращення туристичного іміджу області на вітчизняному та міжнародному туристичних ринках у 2018 р. проведено організаційну роботу щодо залучення суб'єктів туристично-рекреаційної галузі області у виставкових заходах, а саме у: 24-й Міжнародній туристичній виставці UITT «Україна – Подорожі та туризм», 28-30 березня 2018 (м. Київ); 13-му Буковинському туристичному ярмарку, квітня 2018 року (м. Чернівці); 84-му фестивалі «Hijos 7» з нагоди 650-річчя заснування міста Кечкемет (Угорська Республіка), 20 серпня 2018 року; XXV Міжнародному туристичному салоні «Україна» - UITM'2018», 3-5 жовтня 2018 року (м. Київ); Львівському міжнародному форумі індустрії туризму та гостинності – 2018, 16 - 18 жовтня 2018 року (м. Львів); Національному виноробному форумі та святі українського вина «Ukraine Wine Drive», 31 жовтня 2018 року (м. Київ).

Список використаних джерел

1. Програма розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2016 - 2020 роки [Електронний ресурс]. – Джерело доступу:
<https://ips.ligazakon.net/document/view/ZA150220?an=12>

УДК 330.117:304.4(477)(043.2)

Мовчан К.М., Курило О.Й.
Мукачівський державний університет
м. Мукачево
movchan.mdu@gmail.com

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

У багатовікової історії України історико-культурна спадщина є капіталом надзвичайно високої цінності, який є головною складовою національної самоповаги і відповідного представлення нашої країни на міжнародному рівні. Україна на своїх теренах зберегла значну кількість об'єктів нерухомої культурної спадщини, починаючи від стоянки раннього палеоліту у Виноградівського району на Закарпатті, якій близько мільйона років, Кирилівської стоянки в Києві, якій виповнюється майже 40 тисяч років, до зовсім молодих пам'яток, збудованих тільки у минулому столітті.

На території України знаходиться близько 130 000 об'єктів культурної спадщини, з них - 9562 пам'яток, внесених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (914 пам'яток національного значення та 8648 - місцевого значення) та 6 унікальних культурних об'єктів, включених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, які мають виняткову загальнолюдську цінність. На державному обліку перебуває близько 65 350 (52%) об'єктів археології, 44 496 (35%) - історії, 1 944 - монументального мистецтва (2%), 13 518 - архітектури та містобудування, 327 - садово-паркового мистецтва; 219 - ландшафтних об'єктів та 92 - об'єкти науки і техніки [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>